

KAKTUS

JULI 1974

KAKTUS

udkommer 4 gange årligt i januar, april, juli og oktober
som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Kjeld Christiansen, Møllebakken 1, 3400 Hillerød.

Annoncer: Peter Claes Rundblad, Præstehusene 33, 2620 Albertslund.

Tryk: C. Nordlundes Bogtrykkeri, 3400 Hillerød.

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december. Årskontingent 60 kr. Alle henvendelser vedrørende medlemskab og adresseændringer bedes rettet til kassereren, Otto Forum Sørensen, Viemosebro 14, 2700 Brønshøj.

Terminer for indlevering af annoncer og artikler:

Termine für Anzeigen und Artikel:

Terms for ads and articles:

15. februar, 15. maj, 15. august, 15. november

Annoncepris: $\frac{1}{4}$ side 150 d. kr. – Preise für Anzeigen: $\frac{1}{4}$ Seite 150 d. kr. – Price for ads: $\frac{1}{4}$ page 150 d. kr.

Selskabets styrelse:

Formand: Frans Laursen, Midtjyllands Landbo- og Husholdningsskole, 7200 Grindsted, telf. (05) 32 05 02.

Næstformand: Orla Agerbo, Mosevej 1, 5461 Korup, telf. (09) 96 49 56.

Sekretær: Finn Ålbæk Madsen, Langedamsvej 11, 5500 Middelfart, telf. (09) 41 28 56.

Kasserer: Otto Forum Sørensen, Veimosebro 14, 2700 Brønshøj, telf. (01) 94 61 74.

Bibliotekar: Peter Brandt Pedersen, Tårnbygårdsvej 20, 2770 Kastrup, telf. (01) 51 66 06.

Redaktør: Kjeld Christiansen, Møllebakken 1, 3400 Hillerød, telf. (03) 26 21 09.

Redaktionsmedlemmer:

Peter Claes Rundblad, Præstehusene 33, 2620 Albertslund, telf. (01) 45 25 04.

Cees Rijk van Ravens, Karisveien 122, 2013 Skjetten, Norge.

H. Keil, Dansk Forsamlingshus, Ny Bjernt, 2381 Neuberend/Schleswig, Westdeutschland.

Forsidebillede: *Ficus palmeri* S. Wats. Billedet viser en 15 måneder gammel plante af denne sjældne, men meget interessante sukkulent. Den er hjemmehørende i Nedre Californien og bliver i naturen et 3–4 m højt træ. I kultur under glas kræver den en humusrig jord og rigelig vanding i vækstperioden. Planten er gengivet i lidt over naturlig størrelse.

Foto: Kjeld Christiansen.

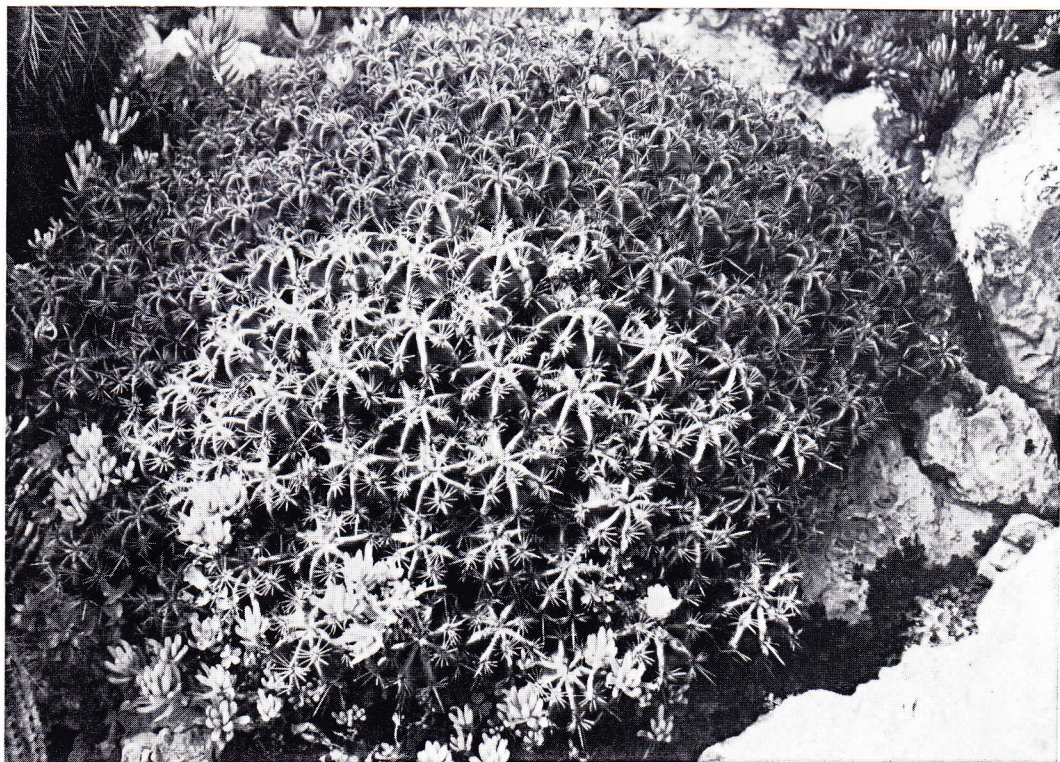

Foto: Müller.

Ferocactus robustus (Lk. & O.) Br. & R.

Udseende:

Planterne danner kæmpemæssige, bunkeliggende kolonier, til en højde på 1 meter og et tværmål på 3 m. Der er blevet talt op til flere hundrede hoveder, der har et friskgrønt udseende og enkeltvis måler ca. 20 cm. Der findes 8 ribber. Tornene er variable. Der er ca. 14 randtorne, hvoraf de øverste er tynde og børste-fine. Nedefter er der som regel 3, der er nåle – sylagtige. Alle er lysfarvet. Midtertorne 4-6, indtil 6 cm lange og oftest med en flad side. De er brune el. røde, nedefter lidt mørkere.

Blomsten:

De 4 cm lange og ligeså brede blomster er gule.

Kultur:

Da der som regel hersker pladsmangel i de fleste samlinger, findes store og smukke eksem-

plarer sjældent og som regel kun i udstillings-samlinger el. haver. For rigtig at kunne trives, må denne Feroc. være frit udplantet, idet mindste dog forsynes med en rigelig stor planteskål. Ved at give den en lys og solrig plads med rigelig vanding i væksttiden, stiller planten ingen større krav, heller ikke m. h. til plante-substratet.

Lyst og tørt ståsted om vinteren ved ca. + 8 grader.

Hjemsted:

Mexiko, PUEBLA, Tehuacan.

Ovenfor viste billede er taget i Jardin Exotique i Monaco.

Peyote (Lophophora willianisii)

og nordamerikanske indianeres mytologi

Af Inge Ambus

For nogle år siden boede jeg igennem længere tid hos en indiansk medicinmand i Nevada. Det var en oplevelse, som åbnede døren til en helt anden verden, som ingen hvide nok nogensinde helt vil kunne forstå. Et lille indblik heri vil jeg forsøge at bringe videre ved at fortælle om deres forhold til planterne, og især til kaktussen peyote, *Lophophora williamsii*.

kredsløb, hvor lyset afløses af mørket og igen af lyset. Denne forståelse af naturen er ikke bare passiv, men bringes frem i enhver af deres handlinger og nok særligt i deres ceremonier. Frem for alt er det vigtigt at yde noget, hvis man vil opnå noget. På denne måde holder indianerne balancen i naturens kredsløb. Inden de samler planter ind, ofrer de derfor til den

*Gratitude to plants
the sunfacing, light-changing leaves
and fine root hairs, standing still through wind
and rain, their dance is in the flowing spiral grain
in our minds so be it.*

Måske er en af de største forskelle mellem den indianske livsopfattelse og vores den, at indianerne ikke egentlig skelner mellem forskellige former for liv. De tillægger ikke deres omgivelser nogen værdinormer på samme måde, men ser på enhver eksistens som noget særligt med netop sine særlige egenskaber. I siger, at haren er mere end træet, udtrykte en indianer engang. Det er også rigtig nok, når det gælder om at løbe, men hvis det gælder om at være bestandig, at stå, så er træet bedre end haren, og stenen bedre end træet.

På samme måde betragter indianerne alle planter, som selvstændige væsener, hver med sine særlige egenskaber, ligesom mennesker. Derfor er det også, at man ikke bare kan gå ud og samle planter ind uden videre. Planterne har følelser ligesom vi, hvilket forøvrigt nu er videnskabeligt bevist, hvorfor indianerne omhyggeligt undskylder overfor dem, at de er nødt til at samle til medicin og til føde, og samtidig takker planterne, fordi de er villige til på denne måde at tjene indianerne.

Imidlertid er dette alene ikke nok. Indianernes lange liv i naturen har givet dem en dyb forståelse for, hvordan dens kredsløb fungerer, hvordan alt i naturen netop eksisterer i et

Store Ånd og til Moder Jord, som et bevis på, at de har forstået naturens lov og som en tak, fordi de får lov til at samle disse planter med deres meget værdifulde egenskaber.

Dette lille ritual udføres før indsamlingen af enhver plante, men blandt planterne indtager peyote en særstilling. Planten bliver betragtet som hellig. Den er givet til indianerne af den Store Ånd, som et middel til at opnå en større indsigt og visdom såvel som et middel til at rense sig selv for sygdomme i sjæl og legeme. Her er det nok på sin plads at indføre, at indianerne ikke betragter sygdomme som noget rent fysisk på samme måde som vi, idet de slet ikke skelner imellem sind, sjæl og legeme. En sygdom har for dem en årsag, som kan bunde i følelser eller konflikter i sindet eller en anden form for negativitet. Denne årsag kan så give sig udslag i forskellige sindslige eller legemlige skavanker, som i behandlingen er af mindre betydning. De indianske medicinmænd behandler altid årsagen direkte på den ene eller anden måde, f. eks. med urter. Fjernes den, vil symptomerne langsomt gå væk af sig selv.

Peyote påvirker først og fremmest sindet, og det er nok herudfra, at dens anvendelse i syg-

domsbekæmpelsen delvis skal ses. Indianerne fortæller, at den renser sindet for alle konflikter, negative tanker og følelser. Derved fjerner den også årsagen til mangen en sygdom, hvorefter resten går af sig selv med lidt hjælp fra andre urter.

De ritualer, som omgiver peyote er mange og ofte meget varierende fra stamme til stamme i deres ydre form, men hovedlinien er den samme hele vejen igennem.

Selve indsamlingen af peyote foregår således for nogle stammers vedkommende ved, at man drager ud til de områder, hvor man i forvejen ved, at der er mulighed for at finde kaktussen. Forinden har man fastet i 1-3 dage og eventuelt også taget svedbade i den tid, for helt at rense sin krop og sit sind. Indsamlingen foregår ved, at man går hen over det område, hvor kaktussen findes og efter ofringen kun samler de planter, som kommer umiddelbart på vejen. Man går altså ikke rundt og plukker rent på et område, hvilket kunne være skæbnesvangert for artens fremtid.

Under indsamlingen er det uhyre vigtigt, at ens tanker hele tiden er rene og vendt delvis mod kaktussen, delvis mod den Store Ånd, eller livsprincippet. Man snakker med peyoten og fortæller den, hvorfor man plukker den, og hvad man ønsker, at den skal gøre.

De indsamlede kaktus bliver enten hængt til tørre eller spist hurtigt efter indsamlingen, hvis en ceremoni er nært forestående.

Blandt indianerne er det kun medicinmændene og deres familie, som spiser peyote udenfor ceremonierne, da de netop igennem deres lange træning til medicinmænd (en uddannelse som varer omkring 20 år) har fået den tilstrækkelige indsigt til at gøre det.

Selve ceremonien bliver ledet af en såkaldt peyote-høvding. Denne skal være en mand, som gennem årelange studier har opnået særlig stor visdom og hermed særlige evner til at læse et menneskes inderste tanker og følelser. Står man overfor en sådan mand, får man virkelig følelsen af at være klædt af til skindet. Det er som han med et eneste blik ser selv de dybeste afgrunde i ens sind uden at tage nogensomhelst personlig stilling, men blot omgiver sig med en overvældende stærk udtråling af forståelse og harmoni.

Når der skal et sådant menneske til at lede en ceremoni, skyldes det at indianerne anser peyote for at besidde en ganske særlig kraft,

hvilket det jo også gør, da det er beståede af meget stærke alkaloider, som fungerer som mellemlid mellem mennesket og det spirituelle. Mængden af indtaget peyote, anser de for at være uden betydning. Det, som betyder noget, er den respekt, man behandler planten med.

Uden en kompetent vejleder kan denne kraft komme ud i de forkerte baner og let blive misbrugt til stor skade for andre, men særlig for den person, som indtager peyoten. Således var to unge indianere engang taget med til en ceremoni uden egentlig at tage denne særlig alvorligt. Under ceremonien sad de og morede sig. Nogle få dage forinden havde de begået et mindre tyveri, ikke noget særligt, men et kraftigt brud på indiansk skik. Den første del af ceremonien syntes de var meget morsom, indtil deres fingre begyndte at svulme op og blev ved hermed. Uden et ord blev der givet besked fra høvdingen til den medicinmand, som også skal være til stede. Han tog de to unge med udenfor teltet og gav dem besked på at indrømme, hvad de havde begået. Da de nu selv kunne se det forkerte heri, udførte han et mindre ritual, hvorefter hævelsen øjeblikkelig forsvandt. De to unge var senere med til ceremonier, men nok med en noget anderledes holdning.

Selve ceremonien foregår altid fra solnedgang og til solopgang. Som oftest samles alle i en tepee, et stort ottekanter telt, hvor de sætter sig i en cirkel. Næsten alle indianske ceremonier omfatter cirklen som et centralt element. Cirklen er et symbol på den Store Ånd, på naturen og tidens evige kredsløb og således centrum i det indianske liv. I cirkelns centrum bliver der lagt et bål, som bliver passet af en ildhøvding, der også skal være et menneske, som har udvist særlige spirituelle kvaliteter. Bålet skal brænde hele natten lige til solopgang næste morgen. Ilden er det synlige symbol på livskraften, der gennemstrømmer alt levende til alle tider. Den er centrum i vores egen eksistens og er derfor også centrum i den store cirkel, indianerne sidder i.

Inden ceremoniens start har hver deltager fortalt peyote-høvdingen, hvad det er, de vil opnå. I løbet af ceremonien beder han for, at dette må ske, hvis det er et ærligt ønske. Er der nogen i stammen, som har særlige vanskeligheder, beder alle de forsamlede, om hjælp til disse.

Når alle har fundet deres plads i cirklen, starter ceremonien med samlet ofring og bøn. Derefter deles knapperne (den del af peyote-kaktussen der indtages), som kan være tørrede eller friske, rundt til alle de tilstedeværende. Den første gang spiser deltagerne kun én kanp hver, men senere lidt afhængig fra stamme til stamme kan de sætte op til 14-15 kanpper til livs.

Efter at have indtaget knapperne beder man igen og fortsætter hermed til næste morgen. Den eksplosionsagtige energitilførsel, der sker ved indtagelsen af knapperne, bliver derved ledt i de rette baner. Ganske vist sker det ofte under en ceremoni, at indianerne kaster op, men det synes de kun er meget godt, for de betragter det som en udrensning. Derved kommer en masse sygdom ud af kroppen, siger de.

Peyoteoplevelserne kan være meget forskellige. Kaktussen har absolut ikke nødvendigvis nogen såkaldt halucinogenisk virkning, men den har så absolut en virkning på sindet, som kan mærkes i lang tid efter. Dagen efter, at man har taget peyote, er ens sind forbavsende klart. Hver eneste tanke står frem stærkere end ellers, for ens sind er som renset for forvirring og underlige tanker. Det bevirker, at også ens syn på omverdenen bliver anderledes klarere. Nogle har under ceremonierne visioner, som i glimt giver en større forståelse af deres hele omverden og af naturen, eller de er måske »i lang tid« i en tilstand ligesom svævende, hvor de uhyre klart og hurtigt opfatter alt, hvad der sker ude omkring og inde i andre og i dem selv på en gang. Ofte kommer man udfor ligesom at se sig selv udefra. Derfor kan nogle, hvis tanker er koncentreret om deres eget ego, få uhyggelige oplevelser, »dårligt trip«. De uhyggelige ting, de oplever, er at se sig selv og deres egen negativitet.

Hvis en deltager i en ceremoni skulle komme ud for at få en sådan oplevelse, tager medicinmanden ham med udenfor, hvor han efter at have erkendt sine fejl, gennemgår en renselsesproces, som fjerner disse oplevelser, og som igen kan lede ham på rette vej. Det er nok meget betegnende for indianerne, at de anser sådanne tilfælde for at skyldes impulser udefra. Det er ikke mennesket i sig selv, som er dårligt, men omgivelserne som har påvirket det til at opfatte ting og gøre ting forkert. Med omgivelserne skal her forstås de negative kræfter, der såvel som de positive virker i naturen.

Imens fortsætter ceremonien inde i teltet. Efter midnat skal alle deltagerne have vand, som er det eneste, der indtages udover peyoteknapperne. Vandet går fra mand til mand i cirklen i retning med uret eller solen, den positive, skabende retning.

Under hele ceremonien sidder en eller flere og slår på tromme afvekslende langsomt, hurtigt, kraftigt og svagt, men altid i hjerterytmen, den pulserende rytme, som man genfinder i hele Universet. Sommetider synger man fælles peyotesange, og sommetider synger man hver for sig tille sin egen særlige peyotesang. Sangene kan ikke helt sammenlignes med, hvad vi forstår ved sang, idet lydene på en helt anden måde er afpasset efter og glider ind i naturens, og derved har en positiv indvirkning på sindet, ofte samtidig med at de skaber en form for meditativ tilstand. Jeg har ofte lyttet til disse indianske sange, og de har virkelig en forbavsende beroligende virkning på sindet.

Er der flere medicinmænd til stede under en ceremoni kan der ske de mest forbavsende ting. Ilden i centrum kan antage meget tydelige konturer af en ørn, andre dyr, mennesker og lignende. Fjerduske, som anvendes i ceremo-

FOTO-KONKURRENCE

Medlemmerne erindres om den fotokonkurrence, som omtales i april-udgaven af »KAKTUS«. Her er en chance for alle vore fotograferende medlemmer til at vise, hvad de kan – og eventuelt vinde en af de udsatte præmier. Vedrørende konkurrencens regler henvises til »KAKTUS« for april.

nierne kan helt imod tyngdekraftens love pludselig stå vandret, altsammen billeder på hvilke forbavsende kræfter, der er tilstede under en sådan ceremoni. Indianerne anser forøvrigt disse kræfter for at holde sig i lang tid efter indtagelsen. En ung indianerpige bad engang om hjælp til at blive helbredt for en særlig langvarig og plagsom sygdom. Der indtrådte en umiddelbar bedring i hendes tilstand, men skete derefter intet i over en måned, hvorefter hun pludselig ved et skæbnens tilfælde kom undervejs med en medicin, som kunne fjerne sygdommens inderste kerne og de sidste efterdønninger, som endnu var tilbage.

Lige inden solopgang slutter ceremonien i teltet. Alle indianerne går ud mod det opgående lys for at udføre en takkebøn og ofring til den opgående sol og til den Store Ånd. Nu er deres sind, sjæl og legeme rensat så lyset igen kan strømme igennem deres liv.

Medicinmanden ofrer til alle fire verdenshjørner tobak med sin pibe, så til solen og jorden samtidig med at han beskriver en cirkel. Han takker den Store Ånd og beder for stammens velfærd, hvorefter hver enkelt deltager ofrer, takker og beder, og hermed slutter ceremonien.

Let us dance the great circle dance of all tribes unity.

Let our singing touch the hearts of all men.

Let us weave a dance of beauty into tomorrow.

Let us open the circle of our dancing to include all who would join our praise.

Let the drums of our people speak now and speak forever.

Frostresistente kaktus i Danmark

(Fortsættelse)

Deles op i to grupper. 1 indicerer at planten er særdeles hårdfør, og tåler vinterregn. 2 indicerer at planten er følsom overfor vintervæde, i samme gruppe placeres kaktus med uld eller lange hvide hår, idet de sidstnævnte uden beskyttelse bliver grålige eller sorte af luftforureningen (oliefyring). Til beskyttelse af denne gruppe opbygges et stillads af for esk. 25 mm vandrør, der lige går fri af planterne, derefter lægges glas eller andet klart materiale, men endelig fuld luft til alle verdenshjørner, og husk et par svære sten eller anden forankring, ellers kan de ved førstkommande efterårsstorm hente konstruktionen hos naboen. Denne beskyttelse bibeholdes fra nov. til april. Under denne overdækning trives i hundredvis af planter fra Sydafrika, Australien, New Zealand, planter der ikke anerkendes som egnede i vort klima. Frosten er ganske uskadelig, men det er fro-

Agave utahensis var. nevadensis.

Denne agave var i artiklen i april-udgaven betegnet som frostresistent.

Opuntia sphaerocarpa (USA – Ny Mexiko).

sten i forbindelse med vor vintervæde der er en stor hindring for mange tropiske planter.

En del fagfolk vil nok studse over min inddeling af frilandskaktus, der absolut ikke stemmer overens med andre europæiske erfaringer, men det har sine naturlige årsager, som jeg ganske kort (af hensyn til bladet's læsere) skal komme ind på. Når 18 personer i en studiekreds opnår divergerende resultater med en og samme kaktus, er der noget galt, og én af årsagerne er, at vi får planterne vidt forskellige steder fra. En del kommer fra frøfirmaer, andre avles i drivhuse her i Europa, atter andre masseproduceres i Californien, New Mexiko o.s.v. Kort sagt bløde og forkælede supermarkedplanter. Efter disse opdagelser bruger jeg kun frø eller planter, der er indsamlet direkte på stedet, og altid hvor planten har sin nordligste grænse Britisk Columbia, Canada, Dakota, Colorado, Utah. Fra mere sydlige egne kun planter fra bjergegne i højder nær snegrænsen. Efter dette er tabene lig nul. Inden jeg beskriver mine kaktus, en kort forklaring hvorfor jeg ikke anfører navnene på dem, der har beskrevet kaktusserne, for eks. Backeberg, Engelmann, Br. & R. o.s.v. Det skyldes impelthen den sørgelige kendsgerning, at den internationale nomenklatur endnu ikke rigtig har klaret begreberne. Der hersker vild uenighed mellem Backeberg, W. Hubert Earle og Lyman Benson. Deres beskrivelser af en og samme plante, er ved at få mig til at fortvivle. Kun

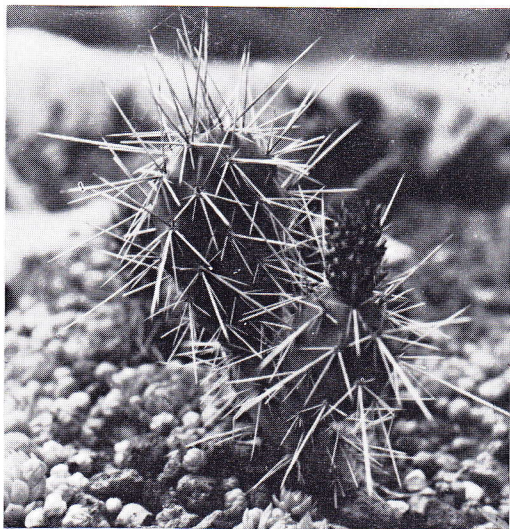
mine kaktusser er ligeglade, og det er vel det vigtigste.

I det efterfølgende en oversigt over de frostresistente kaktus delt op i de to grupper:

Gruppe 1:

Corynopuntia bulbispina, *Coryphantha vivipara* var. *arizonica*, *Echinocereus coccineus*, *E. purpureus* og *E. viridiflorus*, *Maihuenia poeppigii* (ret robust, meget sjælden, vel den eneste i kultur), *Neobesseyia missouriensis*, *N. weissmannii*, *Opuntia antillana*, *O. brachyclada*, *O. engelmannii* (en ret stor og grov plante), *O. fragilis* (meget hårdfør, findes med mellemformer i Colorado, Texas, Arizona, Canada), *O. fragilis* var. *brachyarthra* (mindre form, hvide torne), *O. fragilis* var. *denudata* (sjælden, findes kun hos Nørgård, Sundby, Mors), *O. fragilis* var. *parviconspecta* (sjælden, ikke i handelen). De to sidstnævnte *O. fragilis* adskiller sig ret væsentligt fra de øvrige, idet de ligner miniature-opuntier, er tæppedannende og kræver ikke megen plads. *Opuntia howeyi*, *O. humifusa*. Desværre er mange *humifusa* så indkrydsede i Europa. Den ægte kendetegnes ved en gul blomst med rødt svælg. *Opuntia juniperina* er en kaktus, som på det varmeste kan anbefales til nye Liebhaber og for dem, der ønsker sig et kaktusbed foran hovedindgangen uden væsentlig pasning eller problemer. Selv haveejeren med de 10 tommelfingre vil få svært ved at slå den ihjel.

Opuntia »Apache« naturhybride.
O. rutila × *O. phaeacanta*.

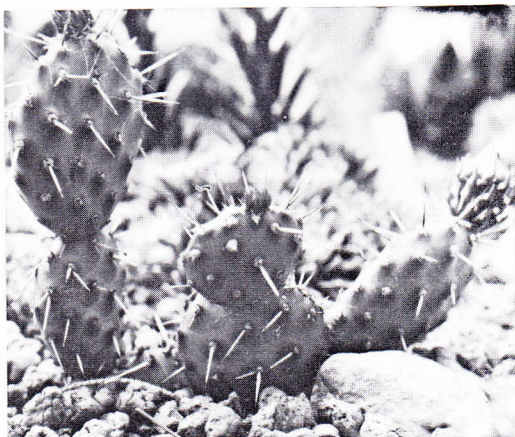
Opuntia lindheimeri, *O. machrorhiza*, *O. phaeacantha*. Sidstnævnte har et utal af smukke varieteter, hvoraf mange ikke findes i kultur, men følgende kan anbefales: *Opuntia phaeacantha* var. *gigantia*, var. *camman major*, var. *caman. rubra* (delvis følsom for vintervæde), var. *carneosemma*, var. *albispina*, var. *longispina*, var. *minor*, var. *salmonea*, var. *caman. pallida*, (Navajo) nyt fund fra et indianerreservat i Dakota, har en sjælden varm rosa blomst. (Mohawk) nyt fund fra Mose Jaw, Canada, med metallisk hvid blomst.

Opuntia polyacantha albispina med varieteterne *erythrostemma* og *schweriniana*. *O. polyacantha* X *fragilis* (naturhybride fra Canada), *O. polyacantha* X 1 (naturhybride med orangefarvede blomster), *O. polyacantha* X 2 (naturhybride med carminfarvede blomster), *O. polyacantha* X *rafienesquei* (fundet i 1971 ved Antonito, Colorado).

Der findes til stadighed en del nye naturhybrider, idet mange kaktusser ved hjælp af fugle og andre dyr breder sig til mere nordlige områder, hvor de så mødes med de lokale opuntier og derved frembringer mange nye og smukke kaktusser. De fleste står under beskyttelse, og der idømmes ret høje bøder for ulovlig indsamling, hvorfor det kun er muligt at fremskaffe disse opuntia gennem universiteter eller videnskabsmænd, der gennemrejser områderne i studieøjemed.

Opuntia rhodantha, *O. rhodantha* var. *shumanniana* (den bedste af alle), *O. rhodantha* var. *rosea*, *O. rhodantha* var. *pallida*, *O. rhodantha* var. *rubra*, *O. xanthostemma* (medtages her, idet Backeberg henfører den under *O. rhodantha*), *O. rutila*, *O. spaerocarpa* (smuk plante, som ikke skrumper nævneværdigt om vinteren), *O. utahensis*, *O. tortispina*, *O. tortispina* var. *cymochila*, *O. spirocentra*, *O. rafienesquei* (indsamlet nær Coulter, Colorado), *O. rafines. var. arkansana*. Denne anerkendes ikke af Backeberg, men den er ret så tydeligt afvigende i torne og opbygning. Den er opført under gruppe 1, men bør måske overføres til gruppe 2, afhængigt af jordens sammensætning og PH-tal.

O. fatsonii. Sjælden, omtales første gang af Dr. Purpus, blev bragt i handelen af firmaet Späth, Baumschulenweg i Berlin (Østtyskland), indehaverne meddeler idag, at alt gik tabt under anden verdenskrig, men mange af plan-

Opuntia rhodantha var. *schumanniana*.

terne genfindes i listen hos Nørgård, Sundby, Mors, som bekræfter, at en del af kaktusserne i sin tid kom fra Späth, og vi kan kun glæde os over, at der stadig findes gartnere, der hæger om mindre kendte planter, og er i stand til at bevare dem for eftertiden. I det hele taget har opsporingen af tidligere tiders frilandskaktus været et kæmpearbejde, men uhyre spændende, og samtidig et stykke interessant kulturhistorie.

Opuntia Vulgaris, hedder korrekt *O. compressa*. Det er vel nok den mest kendte opuntia, men alligevel rummer den overraskelser, idet den altid omtales med gul blomst. I USA påstår man, at *O. compressa* også findes med en gul blomst med rødt center, hvilket jeg stillede mig ret så tvivlende overfor, idet alle fagfolk i Europa, benægtede dette. I dag kan jeg bekræfte, at der findes de to omtalte former af *O. compressa*, hvilket forklarer, at den ikke altid er lige hårdfør i Nordeuropa.

Men ikke nok med det, i USA findes endnu flere var. I april 1972 opgives udover *O. compressa*, *O. compressa* var *microsperma* fra Texas, Colorado og Arizona, endvidere *O. compressa* var *machrorhiza* fra Utah, Colorado, Arizona, sidstnævnte har en gul blomst, der ved aftenstid går over i orange, men den minder mig for stærkt om vor kendte *O. machrorhiza*, måske drejer det sig om en ny krydsning. *Pediocactus simpsonii* og dens varieteter *minor* og *nigrispina* samt en var. med hvid blomst, *Pediocactus brady* var. *knowltonii* (alle skal have god jord og bør stå mere fugtigt om vinteren).

Gruppe 2:

Corynopuntia clavata, *Coryphantha vivipara*, *Coryphantha vivipara* var. *aggregata*, *Cylindropuntia fulgida*, *C. dawisii*, *C. whipplei*, *C. imbricata* (arborescens) den mest hårdføre hos os. Har i Darmstadt opnået en højde af 150 cm. *Cylindropuntia leptocaulis*, *Echinocereus baileyi*, *E. fendleri*, *E. roemerii*, *E. stramineus*, *E. triglochidatus* med var., *Neobesseyia similis* (kan drille, men podes da på *Opuntia phaeacantha*), *Opuntia basilaris*, *O. engelmannii* var. *discata*.

Opuntia hystricina var. *nicholii*, *O. hystrichina* var. *ursina* (Grizzly Bear), *O. hystrichina* var. *bensonii*, og en unavngiven varietet af *O. hystrichina* med stive brune torne. Disse fire hører til gruppe 1, idet mine er indsamlet i Dakota og Colorado, medens planter fra Arizona, Californien og New Mexiko som oftest går til grunde ved minus 10 grader. Alligevel anbefaler jeg dem til gruppe 2 for at undgå ødelæggelse af de ca. 8 cm lange, bløde hår ved luftforurening.

Opuntia polyacantha var. *trichophora*, *O. procumbens* (ret stor og grov plante – må være en mellemform af *O. engelmannii* – kan drille lidt).

O. vasey. (Jeg må ærlig tilstå, jeg troede ikke mine egne øjne, da hr. Olaf Olsen fra Københavns Universitet's Botaniske Have gav mig denne kaktus og påstod, at den tåler frost. Men det er virkelig tilfældet, kun vintervæden er den en smule sart over for. Til orientering for læserne: *O. vasey* er hjemmehørende i Californien, og det strider mod hidtidige erfaringer, at kaktusser herfra tåler frost. *O. vasey* blev beskrevet første gang af Coulter i 1896.

Heller beskrev den i 1900 og bemærkede, at den var nær beslægtet med *O. humifusa*. Fra Arizona oplyses idag, at den findes i Yuma, Arizona, i to var. med henholdsvis gul og rød blomst. Så nærmer vi os forklaringen på hårdføreheden).

Opuntia grandis (arizonica). Dette er den største frilandsopuntia. Den kan blive 2 meter høj, men ødelægges af snemasser og efterårsstorme, hvorfor jeg har plantet moderplanten i en potte, således at den om vinteren står enten i carporten eller beskyttet under et halvtag ved hoveddøren, men tør hele vinteren. Det er noget, der kan imponere naboerne.

Herudover findes i min samling mange nye og ukendte under arbejdsnr. idet det endnu ikke er lykkedes mig at identificere dem. Jeg er kommet til det punkt, hvor jeg erkender, at selv et langt liv ville ikke slå til for at undersøge og gennemprøve alt, hvorfor jeg opfordrer andre til at gå i gang med denne spændende hobby. Mange spørgsmål venter endnu på svar, og hvem ved, måske kan det blive Dem, der kan få de sidste brikker til at gå op i dette puslespil.

Til slut en opfordring til medlemmerne af NKS: har De gjort en iagttagelse, den være sig nok så bagatelagtig i Deres øjne, eller kender De nogen, som arbejder med dette emne (særlig savnes viden om frilandskaktus i Norge og Sverige), så send mig et par ord, for de bedste opdagelser gøres i de mange private samlinger.

Georg A. Sydow,
Hovmålvej 79,
2300 København S.

Foto: Forfatteren.

Følgende årgange af »KAKTUS« kan købes ved henvendelse til Frans Laursen, Midtjylland's Landbo- og Husholdningsskole, 7200 Grindsted:

Årgang 1 (1 hæfte) 5 kr. – årg. 2 (nr. 2, 3 og 4) 15 kr. – årg. 3 (nr. 1 og 2) 10 kr. – årg. 4 (nr. 3 og 4) 10 kr. – årg. 5, 6 og 7 (4 nr.) 20 kr. – årg. 8 (2 nr.) 10 kr.

Enkelte nr. sælges i den udstrækning vort lager overstiger hele årgange. Pris pr. stk. 5 kr.

Epiphyllum anguliger

I udgaven fra 1920 af Nordisk Illustreret Havebrugsleksikon fortaltes om så og så mange oprindelige arter af Phyllokaktus, som de den gang kaldtes, hvoraf een art tildrog sig min særlige opmærksomhed, den ovenanførte Epiph. anguliger, som angaves at have små, hvidliggule, duftende blomster og skarpt savtakkede stængler, og ikke mindst interesserede det mig, at blomsterne angaves at fremkomme i november-december. En bladkaktus med lysegrønne stængler, med duftende blomster i årets mørkeste tid! Det var noget at gå ind for. Ovenikøbet ikke et krydsningsprodukt, men en original art.

Et besøg i Botanisk Have viste mig planten, og jeg forstod, at den i udseende adskilte sig fordelagtigt fra mange andre bladkaktus, der ved at dens stængler minder stærkt om Engelsødbregnnens løv. Denne anguliger er med sin lysegrønne farve, selv når den ikke er i blomstring, levende og dekorativ.

Jeg kan se, at jeg i august 1964 bestilte frø hjem af anguliger og også fik et passende kvantum. Der var ingen særlige vanskeligheder med at få frøet til at spire, det gik nærmest lettere end med andet frø. Imidlertid kunne jeg, efter at have pottet de unge planter, nok mærke, at det gik noget sagte med at få dem til at gro.

Så skrev jeg i min kvide til Van Donkelaar og bad om råd med hensyn til, hvorledes jeg skulle få mine anguliger bragt frem til blomstring. Svaret lød: Epiphyllum anguliger zum blühte bringen, $\frac{3}{4}$ des jahres höhe luftnassigkeit, temperatur 20-25° C, im winter trockener.

Hverken van Donkelaar eller jeg er tyskere, og måske er der et og andet at kritisere ved ordlyden, men det var en recept, og den var god, og den var mig til stor hjælp. De planter, som skulle gro og de som skulle bruges til at tage stiklinger af blev holdt i 20-25° celsius og med hensyn til fugtighed, blev de behandlet nærmest som det er beskrevet af F. Buxbaum i Kakteen-Pflege side 84. Altså som værende i vandkultur, dog med den variation, at det vand, som potterne stod nedsænket i var fyldt med korte høvlspåner eller om man vil med

afretterspåner. Meningen med dette experiment er måske ikke helt klar for andre, men min hensigt var at skaffe en, om end tungt opløselig, naturlig gødning, fri for kvælstof.

Der foretages fornyelse af vandet med regnvand, opsamlet fra en 24 m² stort skråtag, vandet passerer en tagrende, som også er fyldt med de ovennævnte høvlspåner, og ledes ned i en beholder stående inde i vort drivhus. Jeg bekender, at te-sjatter, men *ikke* teblade, tømmes ud i tagrenden. På den måde får planterne altså alligevel et tilskud af kvælstof.

Reaktionen af vandet var passende sur.

Såfremt anguliger skal bringes til at blomstre, må den tages ud af vandkulturen og bringes ind i en hvileperiode, som måske passende kan begyndes i juli, og som udstrækkes til planterne sætter knopper. Under denne hvileperiode vandes kun nødtørftigt, kun så meget, at det forhindrer, at planterne skrumper ind, og de holdes køligt om natten. Vi har endnu kun fået een af disse planter i blomst, den stod i vindueskarmen mod Nord i vor kombinerede spisestue og dagligstue, og om natten rullede vi gardinet ned, således at planten kom til at stå mellem vinduesrude og rullegardin. Urtepotten, som den stod i, var meget lille, kun 8½ cm i ovendiameter, men den stod i en lille gammeldags fedtkrukke, så at den lille urtepote, som var af plastik ikke kunne blive gennembagt af solen.

Jeg tror, at *det i denne forbindelse er af aller største betydning, at urtepotten er meget lille*, men ved en eller anden form for urtepotte-skjuler beskyttet imod udtørring af solen.

Blomsterne var en glædelig overraskelse: Længde 11 cm. Diameter 5 cm. Varighed 2-3 dage, men selv efter denne tid bevarede de, skønt hængende, deres form og duft endnu nogle dage. De mindede lidt om Nattens dronning, men var langt spinklere, med langt færre kronblade, gullige på ydersiden, hvide indeni, man fik indtryk af noget purt og rent. Og så er der altså duften.

K. Oldenburg
Østergade 18
3250 Gilleleje.

Slægten

Parodia

Spegazzini

Fortsættelse

Parodia pseudoprocerera Brandt.

Synonym: *Diagnosis emendata*: fra F. RITTER i henh. til hans *P. procera* Ritt. (KuaS 22: 11. Nov. 1971, side 203-206.)

Dette er en lille graciøs art, kugleformet, og har i voksen størrelse ca. 8 cm i diam. og 9 cm i højden. Ribberne har vortede furer. Randtornene er hvide, fine, i midten 1 brun, mere el mindre bøjet, men uden tydelig krog. Blomsterne er guldgule, 2½ cm i tværmål. Blomstringstid efterår og vinter, engang imellem også o. sommeren. Findested: Rio Challamarcas mundingsområde i Rio Camblaya, ved 1500 m.

Parodia challamarccana Brandt.

En meget interessant, ny art, som fremviser en smuk tornevækst. Midtertornene indt. 3,5 cm lange, ofte med bøjet spids. Alle midtertorne brune, ribberne er glatte, evt. spiraldrejede, areolerne med lidt snehvid uld. Blomsterne guldgule, indefter lidt lysere. Forekomst i Challamarca, syd for Rio Camblaya, ved 1500 m, nordøst for Tarija.

Parodia tredicimcostata RITT.

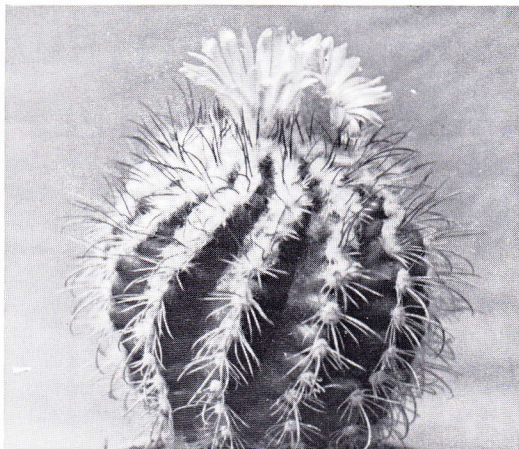
En næsten ukendt art, som Ritter kun har leveret frø af, uden at komme med en beskrivelse. Den er gul-blomstrende, 4 cm i diam., mest sandsynligt findested nordøst for Tarija.

Parodia gracilis RITT.

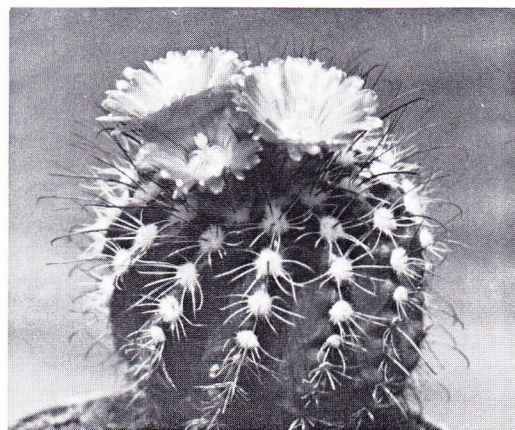
Den plante skal findes ved »Alto Espana«, denne by ligger sydøst for Tarija. Planten kendes af de fleste samlere, den har mange torne, disse er ret spidse og stikkende. Blomsterne er ikke store, guldgule, kommer i stort antal.

Parodia aureicentre BACKBG.

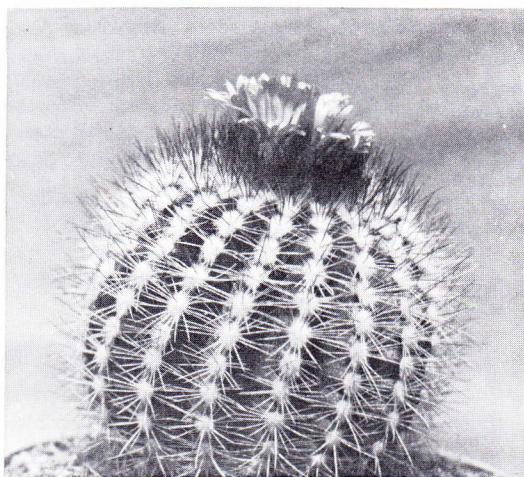
En meget tornet Parodia, som fremviser fra 30-40 randtorne. Tornenes farve er variabel, især midtertornenes, den går fra guldgul til

Parodia pseudoprocerera Brandt.

Parodia challamarccana Brandt.

Parodia gracilis Ritt.

fortsættes side 70

CYATHIUM, I, = bæger, kop, blomsterstanden hos Euphorbia.

CYCHLICUS, A, UM, = kredsformet.

CYCLIUM = rund.

CYCLOPHYLLUS, A, UM, = kredsbladet.

CYLINDROPUNTIA = Cactaceae, cylinderformet.

CYMBIFER, A, UM, = med bådformede organer.

CYMOSUS, A, UM, = kvastblomstret.

CYRTO = krum.

D.

DACTYLO = fingerlignende.

DACTYLOPTERUS, A, UM, = fingerformet, vinget.

DAEDALEUS, A, UM, = indviklet, når et organ har dybe indsnit eller lapper.

DAPHNIPHYLLUM, I, = Euphorbiaceae, bladene ligner laurbærblade.

DASY-, = lådden-, tykhåret-.

DASYLIRION, n = Agavaceae, tæthåret lilie.

DEALBATUS, A, UM, = overhvidtet, pudret.

DEBILIS, E, = svag, ikke istand til at holde sig oprejst.

DECABELONE, f = Asclepiadaceae, kronrøret har 10 spidser.

DECUMBENS, = nedliggende.

DECURVUS, A, UM, = nedadkrummet.

DECUSSATUS, A, UM, = korsvis modsat.

DEFICIENS, = affaldende, manglende.

DEFLECTENS, = nedad, indadbøjede.

DEFOLIATUS, = løvfald.

DEHISCENS, = opspringende.

DELAGUNUS, = fra Laguna, Brasilien.

DELICATUS, A, UM, = yndefuld, delikat.

DELOSPERMA, n = Aizoaceae.

DELTOIDES, -IDEUS, A, UM, = deltaformet.

DELUMBIS, = svag.

DEMERSUS, A, UM, = neddykket.

DEMISSUS, A, UM, = lav, svag.

DENDRICOLA, = voksende på træer.

DENDROCEREUS, m = Cactaceae, træagtig Cereus.

DENMOZA, f = Cactaceae, anagram af Mendoza, by i Argentina, hvor planten er hjemmehørende.

DENSUS, A, UM, = tæt.

DENTATUS, A, UM, = tandet (om bladranden).

DENTICULATUS, A, UM = småtandet.

DENUDATUS, A, UM = blottet, berøvet.

DEORSUM = nedad.

DEPAUPERATUS, A, UM = reduceret.

DEPENDENS, = nedhængende.

DEPRESSUS, A, UM = nedtrykt, fladtrykt.

DESCENDENS = nedstigende, om en plantedel, der med sin spids stræber nedad.

DESORTORUM, = vokser på øde steder.

DESMA, ATIS = frøuld.

DETERMINATUS, A, UM = tydelig.

DEUTZIA = Philadelphaceae, efter rådsherre i Amsterdam, van der Deutz, der understøttede Thunberg på hans rejser.

DEXTER = tilhøjre.

DEXTRORSUM = tilhøjre rettet, snoet fra venstre mod højre.

DEYEUXIAN, Æ, f = Gramineae, efter den franske botaniker Deyeux.

DI -, = to -, tve -, dobbelt.

DIA = to.

DIACANTHUS, A, UM = tvetornet.

DIADELPHUS, A, UM = med de indbyrdes sammenvoksede støvtråde i to bundter.

DIADEMATUS, A, UM = hovedsmykke, smykket.

DIALYPETALUS, A, UM = frikronbaldet.

DIAMANTINUS = fra Ddiamantina, Brasilien.

DIANDRUS, A, UM = tohannet, med to støvdragere.

DIAPHANUS, A, UM = gennemsigtig uden at være farveløs.

DICARPUS = tofrugtet.

DICERAS = med to horn.

DICHROCANTHUS, A, UM = tofarvet, med tofarvede torne.

DICOTYLEDONUS, A, UM = hører til de tokimbladede.

DIDYNAMUS, A, UM = tomægtig, med fire støvdragere hvoraf de to er lange, de to korte.

DIFFISUS, A, UM = spaltet.

DIFFIFORMIS, E = forskelligformet.

DIFRACTUS, A, UM = sønderbrudt.

DIFFUSUS, A, UM = udbredt.

DIGITALIS, E = fingerlang.

DIGITATUS, A, UM = fingret.

DIGYNUS, A, UM = med to frugtknuder, grifler eller støvfang.

DILATATUS, A, UM = udvidet, bredere.

DIMERUS, A, UM = bestående af to dele.

DIMIDIATUS, A, UM = halveret, når den ene halvdel mangler.

DIMORPHUS, A, UM = tveformet.

DINTERANTHUS, m = Aizoaceae, efter botanikeren K. Dinth.

DIOECUS, A, UM = tvebo, særbo.
 DIPETALUS, A, UM = med to kronblade, tokronbladet.
 DIPHYLLUS, A, UM = tobladet.
 DIPLOSTEMONEUS, A, UM = dobbelthanet, en kransstillet blomst, med dobbelt så mange støvdragere som kronblade eller bægerblade, og hvis bægerstøvdragere tillige er de yderste.
 DIPTERUS, A, UM = tovinget.
 DIPYRENUS, A, UM, = tostenet, tokærnet.
 DIRECTUS, A, UM = lige, ensvendt.
 DISCATUS, A, UM = hos *Opuntia* d. hentydes til de skiveformede stængelled.
 DISCHIDIA, Æ = hentyder til støvdragernes »bikrone«, hvis spidser er tospaltede.
 DISCOFORMIS, A, UM = skiveformet.
 DISCOCACTUS, m = Cactaceae, hentyder til plantens form.
 DISCOLAR = forskelligfarvet.
 DISCRETUS, A, UM = adskilt, ikke sammenvokset.
 DISPAR = ulige, forskellig parret. Om en art ulig alle andre.
 DISPARATUS, A, UM = adskilt.
 DISPIRUS, A, UM = to gange snoet.
 DISRUMPENS, A, UM = bristende.
 DISSECTUS, A, UM = smalfliget, et blad med dybe indsnit og smalle flige.
 DISSEPIMENTUM, = skillevæg.
 DISSIMILIS, E = modsat SIMILIS, (SIMILIS) = lig, lignende.
 DISSOCARPUS, A, UM = med to forskellige slags frugter.
 DITACHYUS (DISTACHYUS, A, UM) = med to aks.
 DISTANS = udspærret.
 DISTICHUS, A, UM = toradet, forsynet med dele, der er ordnede i to rækker langs en midterlinie.
 DISTINCTUS, A, UM = adskilt, om nærstående dele, der hver for sig er fri. Tydelig, let at iagttagelse.
 DISTORTUS, A, UM = fordrejet.
 DIURNUS, A, UM = dagblomstrende.
 DIUTINUS, A, UM = langvarig, længeblomstrende.
 DIVARICATUS, A, UM = udspærret, om sidedele, der danner en ret vinkel med akse.
 DIVERGENS = hælder eller vender fra hinanden.
 DIVERSI -, = forskellig.

DIVERSIFLORUS, A, UM = forskelligblomstret.
 DIVERSIFOLIUS, A, UM = forskelligbladet.
 DIVERSIFORMIS, E = anderledes formet, afvigende i form.
 DIVES = frugtbar til overflod, prægtig.
 DIVULGATUS, A, UM = vidtspredt.
 DIVULSUS, A, UM = sønderrevet.
 DOLABRATUS, A, UM = bredhakkeformet.
 DOLICHO -, = lang -.
 DOLICHOCENTRUS, A, UM = langspidset, langpigget, langtornet.
 DOLICHOSTACHYS, A, UM = langakset.
 DOLICHOTHELE, f = Cactaceae, lange brystvorter, hentyder til de lange pølseformede vorter.
 DOLIFORMIS, E = fadformet, tøndeformet.
 DOLOMITICUS, A, UM = vokser på Dolomit.
 DOMESTICUS, A, UM = hørende til huset.
 DOMINGUENSIS = fra San Domingo.
 DORMIENS = sovende, om blomsten i lukket tilstand.
 DOROTHEANTHUS, m = Aizoaceae.
 DORSALIS, E = rygstillet, stillet på ryggen af et organ.
 DORSIVENTRALIS, E = med en ryg - og en bugside.
 DROSANTHEMUM, I = »Dugblomst«.
 DORSTENIA, f = Moraceae, efter botanikeren Th. Dorsten.
 DRUPA, Æ = stenfrugt.
 DRUPACEUS, A, UM = stenfrugtet.
 DUALIS = dobbelt.
 DUBIUS, A, UM = tvivlsom.
 DULCIS, E = sød.
 DUMALIS, E = voksende i eller ved krat.
 DUMOSUS = bevokset med krat.
 DUPLEX = dobbelt, tofoldig.
 DUPLICATUS, A, UM = fordoblet.
 DURANGENSIS = fra Durango, Mexico.
 DURISPINUS, A, UM = med hårde torne.
 DUVALIA, f = Asclepiadaceae, efter den franske botaniker Duval.
 DYCKIA, f = Bromeliaceae, efter fyrst Salm - Dyck i Dysseldorf, forfatter til flere værker om succulente planter.
 E.
 E = 1) uden, 2) med forstærkende betydning, 3) ud, udfra.
 EBENACANTHUS, A, UM = med skinnende sorte torne.
 EBENEUS, A, UM = sort, ibenholtssort.

EBORINUS, A, UM = elfenbenshvid.
 EBURNEUS, A, UM = elfenbenshvid.
 ECARINATUS, A, UM = uden køl.
 ECCREMOCACTUS, m = Cactaceae.
 ECHEVERIA, Æ = Crassulaceae, efter en mexikansk plantemaler Echever.
 ECHIDNA, Æ = øgle, slange.
 ECHIDNOPSIS, IS = Asclepiadaceae, hentyder til udseendet, ligner en slange.
 ECHINATUS, A, UM = pigget.
 ECHINOCACTUS, m = Cactaceae, pindsvinekaktus, på grund af den stærke benåling.
 ECHINOCEREUS, m = Cactaceae, stærkt benålet søjlekaktus.
 ECHINOFOSSULOCACTUS, m = Cactaceae, hentyder henholdsvis til plantens nåle og de mange små furer, ribber.
 ECHINOMASTUS, m = Cactaceae. (Mastus = brystvorte).
 ECHINOPSIS, f = Cactaceae, lignende et pindsvin.
 ECHINUS, I = blødpigget, stikkende, men ret bløde fremragninger på overhuden.
 ECLECTUS, A, UM = udvalgt.
 ECORNIS = uden horn.
 ECORTICATUS, A, UM = barkløs.
 EDENTATUS, A, UM = utandet.
 EDITHCOLEA, f = Asclepiadaceae, efter fineren Edith Cole.
 EDULIS, E = spiselig.
 EFFUSUS, A, UM = vidt udbredt.
 EGLANDULOSUS, A, UM = uden kirtler.
 EGREGIUS, A, UM = fremragende.
 EICHLAMII = efter F. Eichlam, opdager af Disocactus e.
 ELASTICUS, A, UM = elastisk.
 ELATUS, A, UM = oprettet.
 ELEGANS = smagfuld.
 ELEPHANTIDENS, ENTIS = elefanttand.
 ELEPHANTIPES, PEDIS = elefantfod.
 ELIPTICUS, A, UM = eliptisk, om flade plantedele.
 ELONGATUS, A, UM = forlænget.
 EMARCIDUS, A, UM = henvisnet, tørret.
 EMARGINATUS, A, UM = udrandet, er en plantedel, som i den iøvrigt afrundede spids har et lille indtryk eller indsnit.
 EMBRYO, ONIS = kim.
 EMETICUS, A, UM = kaster op, forårsager brækning.
 EMINENS = udmærket, fremragende.
 ENCEPHALOCARPUS, I = Cactaceae, frugten er skjult på plantens top indtil modningen.

ENDOCARPIUM, I = frøgemmets inderlag.
 ENERVIVUS, A, UM = uden eller med utydelige strenge.
 ENGELMANNIANA, Æ = Euphorbiaceae, efter den tysk-amerikanske botaniker G. Engelmann.
 ENNEA -, = ni -.
 ENNEANDRUS, A, UM = med ni støvdragere.
 ENODIS, E = uden knude ved bladfæstene.
 ENOPLUS, A, UM = bevæbnet.
 EPHEMERUS, A, UM = varende en dag eller rettere et halvt døgn, kortlevende.
 EPI -, = på toppen af, over.
 EPIDERMIS, IDIS = overhuden, det yderste cellemag, der overtrækker alle yngre plantedele.
 EPIGEIOS, EPIGÆUS = 1) overjordisk, 2) krybende, 3) voksende på tørre steder.
 EPIGYNUS, A, UM = oversædig.
 EPILITHES = på stenede pladser.
 EPIPHYLLANTHUS, I = Cactaceae, blomsterne sidder på de bladlignende skud.
 EPIPHYLLUM, I = Cactaceae, blomsterne sidder på de bladlignende skud.
 EPIPHYTA = planter der vokser på andre planter uden at snylte.
 EPITHELANTHA, Æ = Cactaceae, blomsterne sidder på vorterne.
 EQUESTER, TRIS, TRE = ridder -.
 ERDISIA = Cactaceae, fra Peru.
 ERECTUS, A, UM = opret.
 EREMITUS, A, UM = optrædende enkeltvis.
 ERIACANTHUS, A, UM = med uldhårede torne.
 ERIGENS = rejsende sig, en udstrakt del, der med spidsen stiger opad.
 ERINACEUS, A, UM = pigget.
 EROI -, = uld -.
 ERIOCARPUS = frugter med uld.
 ERIOCEREUS, m = Cactaceae, blomsterret og frugtknuden er behårede.
 ERMINEUS, A, UM = hermelinagtig.
 ERIOCACTUS = se Notocactus.
 EROSUS, A, UM = gnavet, om en bladrand med små, uregelmæssige indskæringer.
 EROSTRIS, E = uden næb.
 ERYTHRO -, = rød -.
 ERYTHROPHYLL = det røde plantestof i planter.
 ESCOBARIA, (Cactaceae) efter to fremragende mexikanere, brødrene R. og N. Escobar.

ESCONTRIA, (Cactaceæ), efter en fremragende mexikaner Don Blas Escontria.
 ESCAYACHENSIS = fra Escayache, Bolivia.
 ESCULENTUS, A, UM = spiselig.
 ESPOSTOA, (Cactaceæ), efter botanikeren Nicolas Eposto fra Peru.
 ESTABANENSIS = fra San Esteban.
 EU-, i sammensætning med andre ord: god, veludviklet, smuk, typisk.
 EUANTHUS, A, UM = med smuk blomst.
 EUCALIPTANUS = fra Eucaliptos, Bolivia.
 EUCHAITES = med smukt hår.
 EUCHLORUS, A, UM, = smukt grøn.
 EULYCHNIA, f = Cactaceae, fakkelt.
 EUPHORBIA, (Euphorbiaceæ), efter Euphorbos, læge hos kong Juba af Mauritanien.
 EUPHRATICUS, A, UM, = fra Eufrat, flod i Asien.
 EUSTCHYS, A, UM, = med smukke aks.
 EUTRICHOUILON = undergruppe af Trichocaulon, (Asclepiadaceae).
 EUXANTHINUS, A, UM, = smukt gul.
 EVANESCENS, A, UM, = forsvindende.
 EVECTUS, A, UM, = hævet.
 EVENIUS, A, UM, = uden årer.
 EVITTATUS, A, UM, = ustribet.
 EXALTATUS, A, UM, = særlig høj.
 EXASPERATUS, A, UM, = meget ru.
 EXCAVATUS, A, UM, = udhulet.
 EXCELSUS, A, UM, = høj, anselig.
 EXCENTRICUS, A, UM, = udenfor, ekscentrisk, hvad der vel er indenfor omkredsen men ikke i midtpunktet.
 EXCISUS, A, UM, = udskåret, når det ser ud, som om dele er udskåret af bladranden.
 EXCORTICATUS, A, UM, = afbarket.
 EXCRESCENS, = udvoksende, om dele, der vokser ud over den oprindelige grænse.
 EXCURRENS, = udløbende, 1) gennem et helt organ (til spidsen eller randen), 2) i en del, der når ud over spidsen eller randen af et organ.
 EXILIS, E, = tynd, svag, ubetydelig.
 EXIMUS, A, UM, = udmærket, fortrinlig.
 EXOSMOSIS, IS, = udenfor.
 EXPLANATUS a, UM, = udbredt i en flade.
 EXPLODENS, = eksploderende, om en frugt, der pludselig springer op og derved spreder sine frø.
 EXSCAPUS, A, UM, = uden skaft.
 EXSTIPULATUS, A, UM, = uden aksblade.
 EXTENSUS, A, UM, = udstrakt.

EXTRAAXILLARIS, E, = stillet udenfor.
 EXTUS, = udvendig.
 EYRIESII, = efter kaktussamleren: A Eyries.
 F.
 F. = forma, form, lidt simplere end en varietet.
 FABACEUS, A, UM, = bønnelignende.
 FACETUM, = elegant.
 FALCATUS, A, UM, = med seglformede organer.
 FALCIFORMIS, E, = seglformet.
 FALLAX, = falsum, som skuffende ligner en anden.
 FAMATIMENSIS = fra Famatima, Argentina.
 FARCTUS, A, UM, = massiv, stoppet fuld.
 FARINACEUS, A, UM, = melagtig.
 FARINOSUS, A, UM, = melet, overtrukket med små afviskelige hår, der som løse korn kan rulles mellem fingrene.
 FASCIATUS, A, UM, = båndstribet, båndformet.
 FASCICULARIS, E, = knippestillet.
 FASCICULUS, I, = knippe.
 FASTIGIATUS, A, UM, = skråning, spidsen, toppen.
 FASTUOSUS, A, UM, = prægtig.
 FATUUS, A, UM, = tom, gold, flov, smagløs.
 FAUCARIA, Æ, (Aizoaceæ). Bladene hos denne slægt ligner en kæbe med rovdyr-tænder.
 FAUSTUS, A, UM, = lykkebringende.
 FAUX, CIS, = svelget er det sted i det indre af et sambladet bløster, hvor rør og krave går over i hinanden.
 FAVEOLATUS og FAVOSUS, A, UM, = vokskage, et legeme med tæt ved hverandre siddende fordybninger.
 FECUNDUS, A, UM, = frugtbar.
 FELINUS, A, UM, = katte-, katteskindlignende.
 FELIPENSIS = fra San Felipe, Chile.
 FELLEUS, A, UM, = galdeagtig af smag.
 FENESTRALIS, E, = vindusagtig.
 FENESTRARIA, (Aizoaceæ), hentyder til at de trinde blade foroven har et klart parti, hvorigennem lyset kan trænge ind til bladets indre.
 FENESTRATUS, A, UM, = gennemboret af et eller flere større, temmelig regelmæssige huller.
 FERAX, = frugtbar.
 FERO, = bærer, fører, bringer.

Eopuntia douglassii - en fossil kaktus

I indledningen til artikkelserien om kaktus-morphologi, »Hvad er kaktus« – medlemsbladets april nummer – stiller Jacobsen og Rundblad bl. a. følgende spørsmål: Hvor gammel er familien Cactaceae?

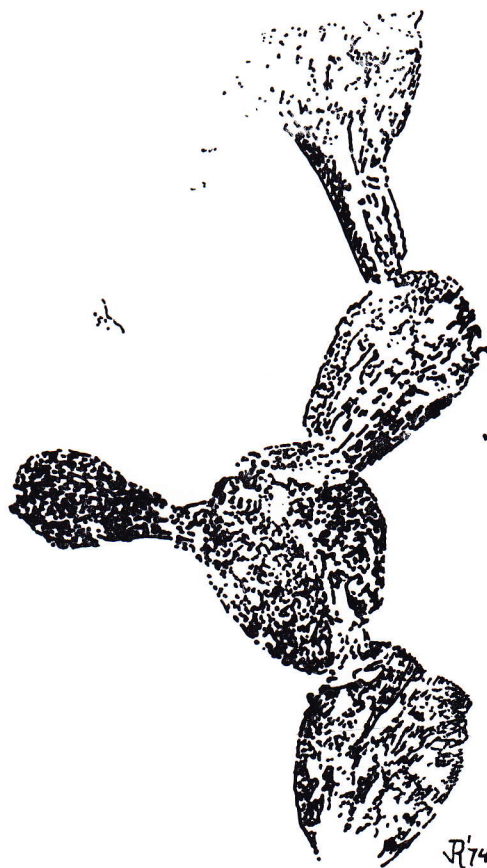
Det er vel neppe noen kaktusvenner som har hatt søvnløse netter over spørsmålet om kaktusfamiliens alder. Når imidlertid dette spørsmål er blitt reist, må jeg si å være noe forundret over forfatternes eget svar på dette. De skriver: »Det regnes idag for sikkert, at familien Cactaceae opstod i slutningen av Miocæn, d.v.s. for 14-15 mill. år siden«. Etter mitt skjønn henger denne påstanden i en meget tynn tråd, i og med at det foreligger publikasjoner hvor funn av fossile kaktus omtales og beskrives – kaktus som har vokset for minst 35 mill. år siden!

I 1929 fant Douglass i staten Utah, U.S.A., fossiler av en ukjent plante som lignet meget på en opuntia. Planten hadde ingen vanlige blad, med skiveaktige ledd. I 1944 ble så denne planten studert nærmere, og beskrevet av paleontologen Dr. R. W. Chaney – i American Journal of Botany, vol. 31, 1944, side 507. Chaney fikk fastslått at planten var en ekte kaktus med mange likhetspunkter med nulevende Opuntioideae. Han oppstilte denne kaktus i en egen slekt. Eopuntia – douglassii, artsnavnet, til heder for mannen som fanne fossilene. Selve bergarten som fossilene var blitt funnet i, skriver seg fra Eocæn – som er det nesteldste av tertiærsystemets underavdelinger på den geologiske tidstavlen. Eocæn ligger fra 35 til 57 mill. år tilbake i tiden.

Selv om Eopuntia douglassii, ifølge beskrivelsen, avviker fra nulevende opuntia arter – og selv om den viser endel primitive trekk – så er den nok ikke en av ur-kaktusene nederst på familiens evolusjonstre. Når kaktusfamilien har opstått, er inntil videre en av naturens mange uløste gåter.

Uten spesielle dyptgående studier i plantenes evolusjonslære, kan en finne frem til at de dekkfrøete blomsterplanter oppsto i Kritt-tiden, og at de var alminnelig utbredt mod slutten av

denne perioden – som ligger fra 70 til 130 mill. år tilbake i tiden. I motsetning til mange representanter for andre plantefamilier, har man aldri funnet spor av kaktus som skriver seg fra så langt tilbake i tiden. Men, det kan

vel tenkes at forutsetningene, generelt sett, er små til at plantedeler kan fossiliseres i de egner kaktus vokser, og har vokst! Dette kunne kanskje være med på å forklare hvorfor det hittil ikke er funnet flere fossile kaktus, utenom E. douglassii?

Tilbake til vår fossile kaktus – det kan muligens være av interesse å sette den noe i relief

mod denne geologiske tidsepoke. Forskere mener at det i Eocæn var noe varmere i Nord Amerika, en tilfelle er idag. Vegetasjonen med bl. a. palmer i de lavereliggende regioner tyder på et varmt-temperert klima. Fra høyere-liggende områder har en gjort funn av fossile rester av bl. a. Hassel og Bjørketrær, som er svært vanskelig å skjelne fra nulevende arter. Når det med dette er indikert at en moderne vegetasjon alt var utbredt i Eocæn-perioden, så var forholdene når det gjelder faunaen ganske annenledes. I Eocæn var det mange eldre dyrearter som døde ut, mens urtypene til vår tids pattedyr oppsto. I dette landskap hvor *E.douglasii* vokste, gikk det kjempe rovfugler som ble opp til 2½ m. høye – og som nok ikke hadde evnen til å fly. Fra samme tid og landskap stammer funnene av den eldste kjente representant for hestefamilien, *Eohippus* – den var på størrelse med

en rev. *Eopuntia douglasii* har vokst og blomstret lenge før det var menneskelignende vesener her på jorden. Planten er forlengst forsvunnet, naturlig nok? Men, er det naturlig at vi kanskje bli vitne til utryddelsen av endel nulevende arter?

Cees Rijk van Ravens.

Tegningen av den fossile kaktus gjorde jeg etter fotografi, publisert i »Succulenta«, Nr. 2, 1948. Foto av sammen fossil har også vært publisert i »K.u.a.S.«, dessuten mener jeg å huske å ha sett bildet i Backenberg's »Wunderwelt Kakteen«.

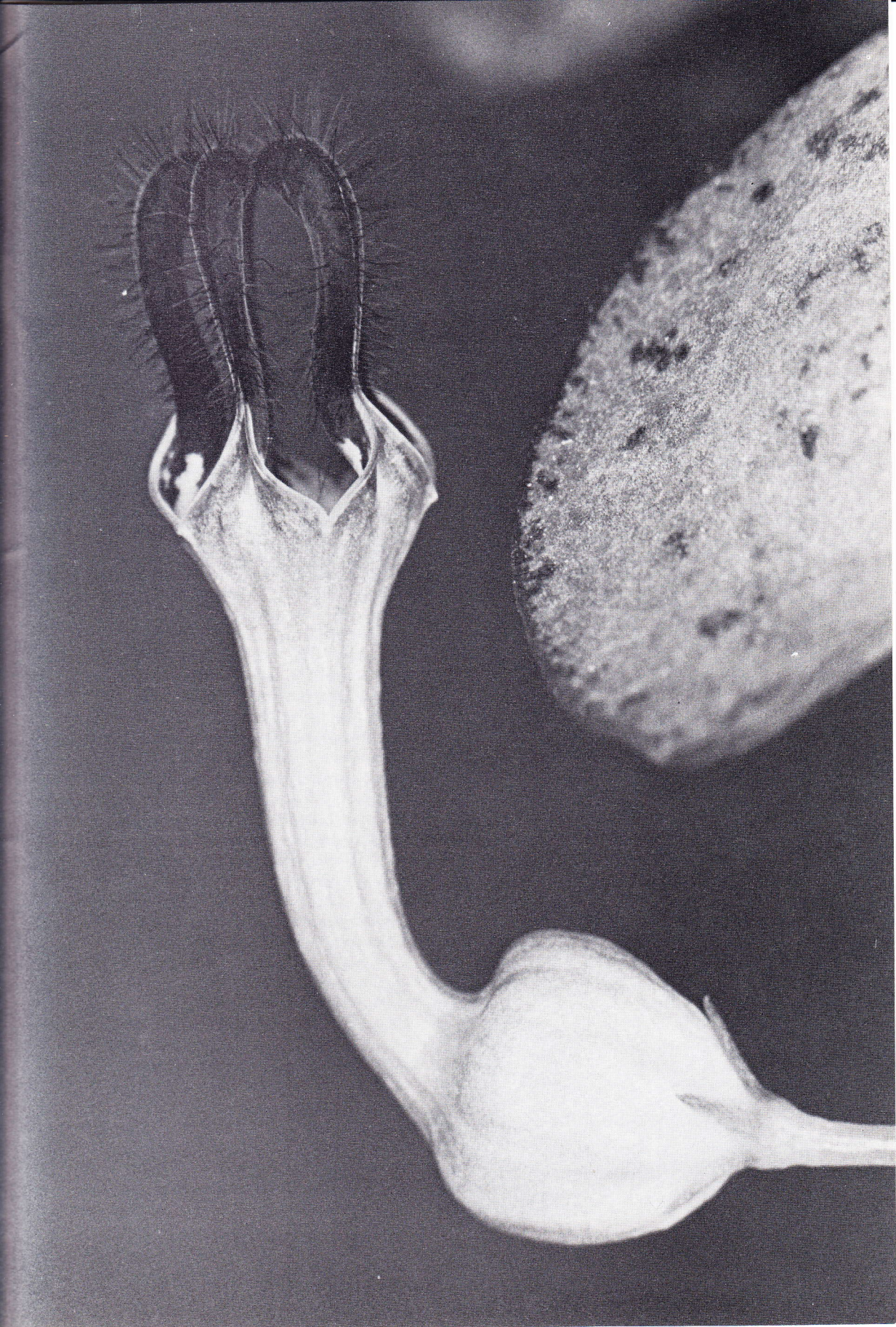
Ceropegia woodii

En smuk hængende eller krybende plante. Bladene er hjerteformede med marmorert overside og sidder parvise på de lange tynde stængler. I bladhjørnerne fremkommer ejendommelige blomster, som vist på billedet. Disse er ved fremkomsten oprette, og indvendig er blomsterrøret beklædt med nedadrettede hår. I dette stadium er blomsten hunlig og udsender en duft, som lokker ganske små insekter til sig, der, når de først er kommet ind i blomsten, ikke kan forlade denne, på grund af blomstens oprette placering og nedadrettede hår. I en udvikling, der følger et par dage senere, er blomsten kommet i hanligt stadium, og de indesluttede insekter bliver overpudrede med støv. Samtidig visner de nedadrettede hår, og blomsten ændrer stilling, så den nu er vandret, og de indesluttede insekter kan herefter let forlade blomsten med rigeligt støv til at bestøve den næste blomst, de møder.

Det er en morsom plante at iagttage, og dertil kommer, at den er meget let at dyrke, da man blot kan stikke nogle af de knolde, den danner så rigeligt ved bladfæsterne. Disse knolde kan blive temmelig store (10–12 cm i diameter) og er allerede, fra de er 3–4 cm i diameter, meget velegnede til underlag, ved podning af sarte stapelia arter.

Det bør nok bemærkes, at blomsten er lille, vel ikke mere end 13–14 mm, og altså her gengivet stærkt forstørret.

Foto: Kjeld Christiansen.

Vinduesautomatik

Jeg vil i denne artikel give en kort beskrivelse af, hvorledes jeg har forsynet et drivhus med automatisk åbning og lukning af vinduer, samt hvorledes andre interesserede vil kunne bygge et lignende automatisk system for små udgifter. Drivhuset, der er på ca. 20 m², har nu været forsynet med vinduesautomatik i to somre. På baggrund af denne erfaring kan jeg kun sige, at det system, som jeg har valgt, har kørt fuldt tilfredsstillende.

Automatikken er et elektrisk-pneumatisk reguleringssystem, som åbner 13 vinduer i taget, når temperaturen i drivhuset stiger over 28°. På fig. 3 er systemet skitseret. 2 temperaturafhængige elektriske modstande (termoføle), der er monteret i hver ende af drivhuset, føler temperaturen, og i elektronikboksen kan jeg ved en justering få et relæ til at trække, når den ønskede temperatur er nået. Elektronikken foretager en middelværdiberegning af temperaturen på de to målesteder. Relæet starter derefter en kompressor, som leverer trykluft til cylinderen. Cylinderens stempel vil nu langsomt åbne vinduerne. Et endestop, der påvirkes, når vinduerne er helt åbne, vil få relæet til at falde tilbage i hvilestilling, og kompressoren vil stoppe.

Fig. 1.

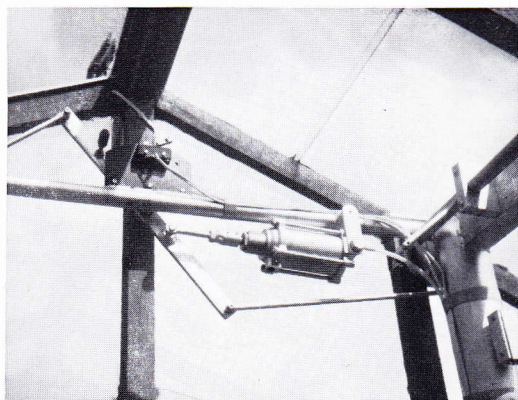
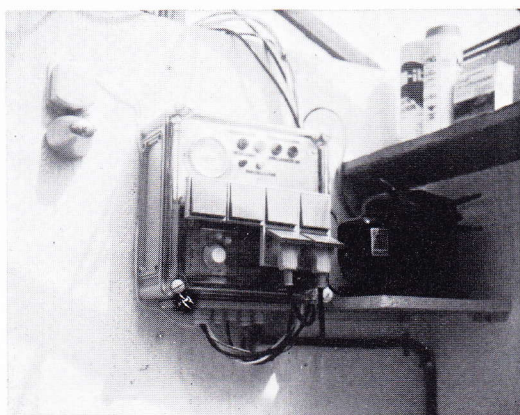

Fig. 2.

Ved at drøvle tryklufften, d.v.s. at der er en kontrolleret lækage i rørsystemet, vil trykket falde, og på et tidspunkt (ca. 5 min. efter stop af kompressoren) vil vinduerne begynde at forlade den fuldt oplukkede stilling på grund af tyngdekraften. Når endekontakten derved ikke er påvirket mere, vil relæet igen trække og kompressoren vil igen starte op. Denne svage pendling omkring fuldt oplukket stilling vil fortsætte, så længe temperaturen er over 28°. Falder temperaturen under 28°, vil vinduerne langsomt lukkes, idet lufttrykket efterhånden forsvinder på grund af drøvlingen. Vinduerne er ca. 3/4 time om at lukke helt.

På fig. 3 er desuden vist en regnvejrsføler, der er monteret udenfor drivhuset. Den giver elektronikboksen meddelelse om regnvejr. Når det sker, skal vinduerne lukkes omgående, da der er kurvemøbler i drivhuset. Hurtig-lukkefunktionen udføres af magnetventilen, som over en ny drøvleventil lukker vinduerne i løbet af ca. 2 sekunder. Samtidigt forhindres kompressoren i at starte op. På manometret kan jeg føre kontrol med trykket. Med åbne vinduer ligger det på ca. 5 kg/cm². – I elektronikboksen benyttes en styrespænding på 48V jævnspænding, idet jeg bevidst har be-

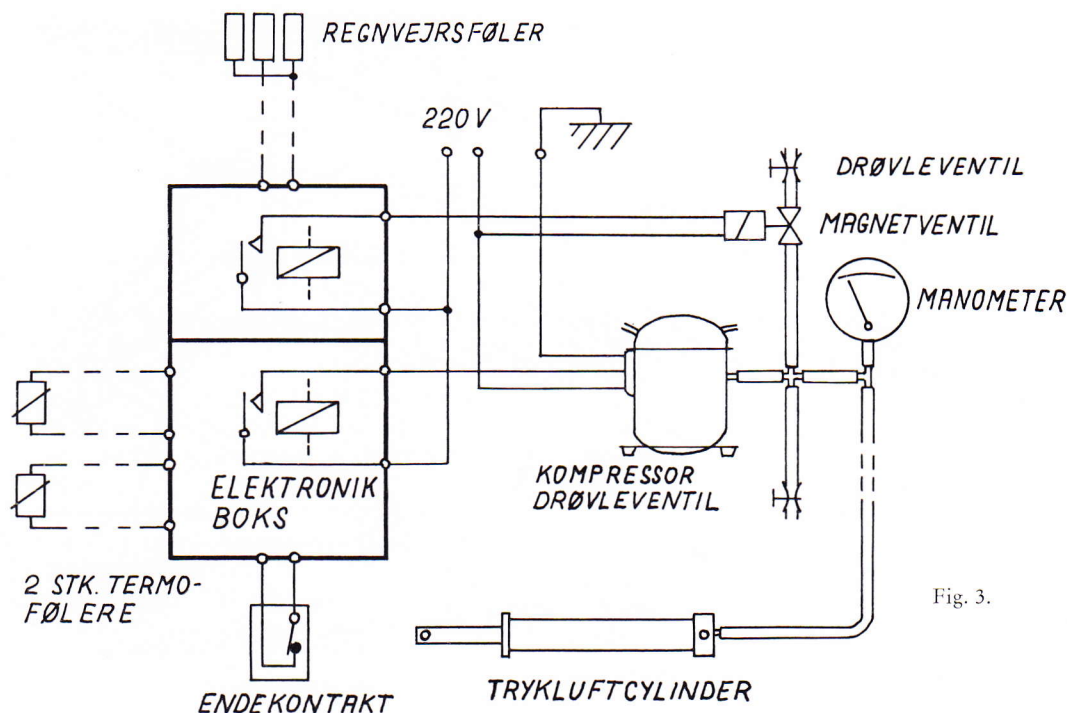

Fig. 3.

grænset 220V til kun at drive kompressoren og magnetventilen.

Elektronikboks samt kompressor er monteret i drivhuset, fig. 1. Den mekaniske udformning af trykluftcylinder, endekontakt og forbindelse til vinduer er vist på fig. 2. Den ene termoføler og regnvejrsmåler kan ligeledes ses. På fig. 4 er skitseret, hvorledes trykluftcylinderen påvirker to under taget liggende aksler, som igen gennem en arm og stødstang har fat i bunden af vinduerne. De er hængslede i toppen. Stødstangen er et stykke 4 mm rundt galvaniseret tråd, som på midten er forsynet med et øje. Dette gør en individuel justering af stangen lettere.

Det system, jeg i det foregående har beskrevet, kan ikke umiddelbart anvendes af andre, idet elektronikboksen er af eget fabrikat. Jeg vil imidlertid i det følgende komme med forslag til et system med gængse komponenter.

Kernen i automatikken er kompressoren. Det er en kompressor af den slags, der benyttes i køleskabe. Jeg har erhvervet mig flere kompressorer hos en produkthandler for 10 kr. pr. stk. Den har nogle egenskaber, der gør den særdeles velegnet til nærværende formål: hel-

indkapslet, selvsmonerende, støjsvag, forsynet med termisk overbelastningsbeskyttelse, kan starte ved et modtryk på 4 kg/cm². Min erfaring siger, at undlader man at hælde den specielle tynde kompressorolie ud af dåsen, skal kompressoren ikke smøres yderligere. På fig. 5 er skitseret et elektrisk-pneumatisk reguleringssystem. Som temperaturføler er anvendt en Danfoss termostat, type RT4 (pris 205 kr + moms). Den har et indstillingsområde fra $\div 5$ til $+30^{\circ}\text{C}$ og kan derfor også bruges til styring af et varmelegeme om vinteren. Den elektriske styring består således af termostaten og endekontakten (indkapslet mikroswitch), som starter og stopper kompressoren. Rørsystemet efter kompressoren kan bestå af plastslange (evt. 6 mm kunststofslange til trykluftanlæg, pris ca. 2 kr pr m.). Såfremt der ikke findes »naturlige« lækager i systemet, kan drøvlingen i sin enkleste udformning bestå af en tommeskrue omkring et plast-rør.

Trykluftcylinderen må vælges ud fra de muligheder, man har, samt udfra det antal vinduer, den skal kunne manøvrere. En moderne plastik cylinder-stempel sprøjte eller en cy-

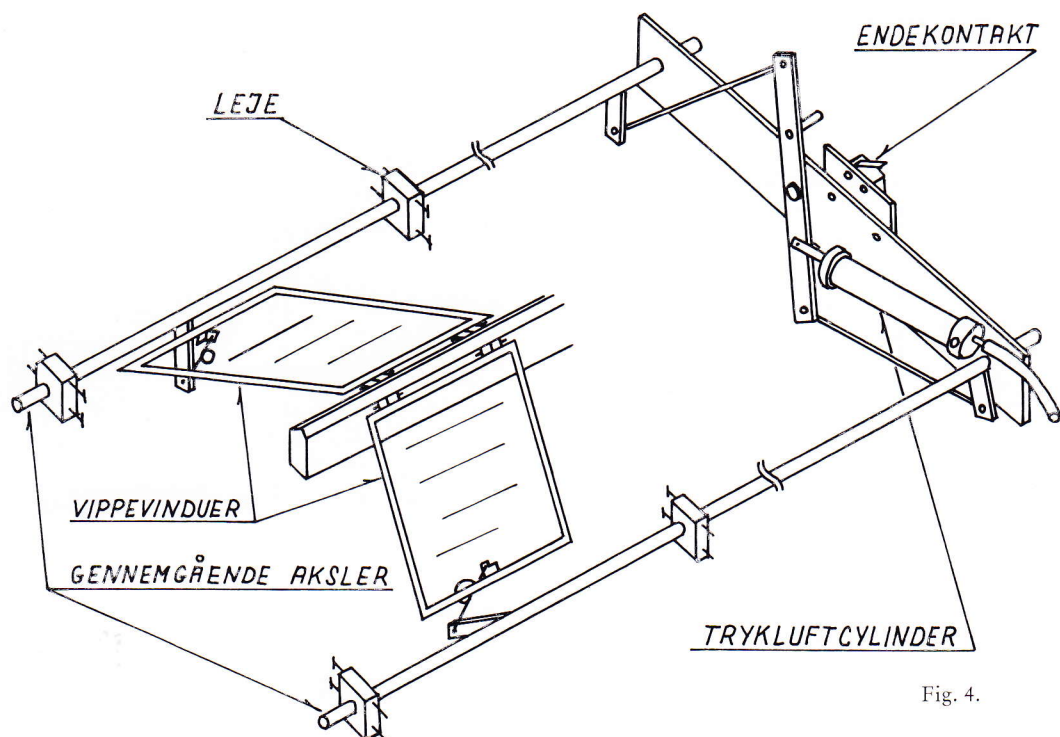

Fig. 4.

kelpumpe vil kunne anvendes i visse tilfælde. Man skal både være opmærksom på stempelvandringen samt stempeltværsnitsarealet. Kravet til arealet kan bestemmes af ligningen: $K = p \cdot A$

K: nødvendige kraft fra cylinder (kg).

p: kompressorens maksimale modtryk ved start (ca. 3 kg/cm²).

A: tværsnitsareal af cylinder (cm²).

Ved hjælp af tyngdekraften eller fjedre må vinduerne være i stand til at lukke sig, når trykket forsvinder.

Man må være opmærksom på faren ved at have 220V's installationer i et drivhus, hvor man går direkte på jord, og hvor der nu og da kan være en høj fugtighed. Stærkstrømsreglementet skal således være opfyldt på dette område. Ønsker man ikke 220V i drivhuset, kan man evt. benytte et 12V's hjælpekrebsløb over termostaten og endekontakten, som så ved hjælp af et relæ starter og stopper kompressoren. Kompressoren behøver jo ikke at stå i drivhuset. Husk iøvrigt, at jordforbinde kompressoren omhyggeligt.

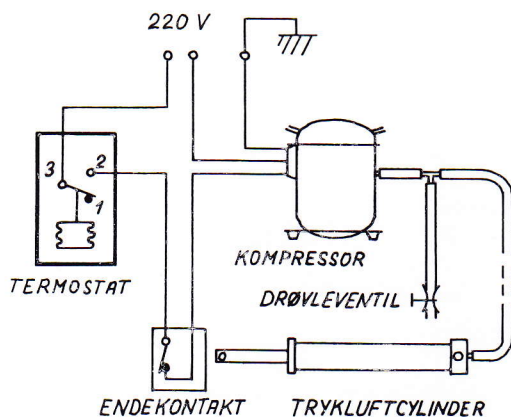

Fig. 5.

Jeg håber, at jeg ved denne gennemgang har givet nogle ideer, som kan omsættes til virkelige anlæg af fingernemme interesserede.

Børge Stisen,
Kirsebærhaven 72,
3480 Fredensborg.
Medlems nr. 307.

MEDLEMMERNES HJØRNE

Varmekilder til drivhuse

For at kunne få samlet materiale til en artikel i Kaktus-bladet opfordres medlemmerne til at indsende oplysninger om erfaringer med opvarmning af drivhuse om vinteren. For at gøre artiklen så objektiv som mulig, og for at kunne vurdere for og imod angående isolering, varmeenergikilde og økonomi er det vigtigt, at alle med erfaring giver nogle af følgende oplysninger:

Drivhusets karakteristika (størrelse, beliggenhed og evt. murede vægge).

Isolering (dobbeltglas, glasuld, rockwool, flammingsplader eller plastik).

Fugetab (d. v. s. oplysninger om utætheder i drivhuset).

Energikilde (elektricitet, olie, petroleum, gas eller centralvarme).

Etableringsudgift (anskaffelse af opvarmningsudstyr).

Driftsudgift (forbrug af kWt, olie, petroleum eller gas).

Opvarmningsperiode.

Erfaringer iøvrigt.

Oplysningerne bedes sendt til nedenstående, der derefter vil systematisere materialet, således at interesserede vil kunne drage nytte deraf.

Børge Stisen
Kirsebærhaven 72
3480 Fredensborg

Setiechinopsis mirabilis

Jeg sidder netop nu og beskuer fire blomstrende *Setiechinopsis mirabilis* med ialt 5 pragtfulde blomster og kommer Gunnar Clausens indlæg i hu, med anmodning om en »Opskrift« på dyrkningen af disse planter.

Jeg kan fortælle, hvad jeg har gjort for at opnå det i indledningen beskrevne resultat, men jeg vil ikke rose mig af, at det er sket efter en forud udtænkt plan.

Det begyndte med en pose frø, 25 stk. indkøbt hos Andreae i Bensheim, nu *Otzberg-Lengfeld*, i januar 1972.

Frøene udsåede jeg i en lille potte, der anbragtes i en mindre akvarium, med en vandstand på ca. 10 cm, et termostattyret varmelegeme i vandet, indstillet på 25 grader C (Kan købes i alle akvarieforretninger til en yderst rimelig pris). En cm over vandlinien anbragte jeg en glasplade på to omvendte urtepotter, og herpå blev potten sammen med 17 andre stillet, varmelegemet tændtes, og en glasplade lagt over akvariet.

Såjorden var fremstillet af lige dele ovenbagt havejord, udvasket grus, spagnum samt Perlite. Diverse dele blandedes godt, og det øverste lag på ca 1 cm, blev siet gennem en almindelig køkkensi, så de små frø kunne få et lækkert spireleje. Frøene lagde jeg med en pincet og de blev trykket ganske let ned i jorden, kun få mm, derefter stilledes potten i en skål med vand og fik lov at suge indtil det øverste jordlag blev synligt vådt.

Anbragt i akvariet fik potten et lille stykke pergamentpapir over sig for at holde på fugtigheden, og fik nu lov at stå i fred til de første spirer viste sig, jeg husker ikke mere, hvor længe der varede, men ca 8 dage er ikke helt galt, og nu fik planterne lys i dagtimerne ved hjælp af to små lysstofrør anbragt direkte på glaspladen, der stadig får lov at ligge over akvariet.

Der kom ca 20 planter op af de 25 frø, og de første par måneder skete der ikke noget bemærkelsesværdigt, men så snart vejret i april

blev lysere, satte jeg alle de små frøplanter ud i vores drivhus i haven, og nu kom der efterhånden vækst i de små planter. I sommerens løb voksede de til en størrelse af ca 8 cm, og de overvintrede i drivhuset på 8-10 grader.

I den forløbne sommer, 1972, belv de fodret på lige fod med vore øvrige planter, det vil sige fortrinsvis med »Kactiflor«, en speciel gødning til kaktus, indkøbt i dyre domme fra Tyskland (i 1973 gik vi over til at eksperimentere med selv at blande en brugelig gødning, se »Kaktus« nr. 1. 1974).

I foråret 1973 viste de første knopper sig, og så fulgte blomstringen slag i slag, begyndende med udfoldelsen hen under aften, fuldt flor hele natten, og faldende blomst næste formiddag. Den faldende blomst fjernes snarest helt inde ved plantelegemet med en let drejning, for ikke at beskadige noget, og denne tidlige fjernelse foretages for at hindre planten i at sætte frø, hvad den er meget villig til, men ikke tåler, da den er så flittig til at sætte blomster og frø, at den ville blive helt udmarvet, og dermed ikke blomstre ret meget næste år, ja, det påstås sågar, at planten kan blomstre sig ihjel.

Efter blomstringen fik planterne sig et lille hvil, men så snart jeg så de var i groning påny, fik de gødning og mere vand, alt efter lys og temperatur.

Vinteren overståedes igen i vort drivhus på ca. 8-10 grader, og i dette forår glædes vi med en

rig blomstrin, der har stået på den sidste måned (fra sidst i april) og stadig synes at fortsætte. Af vore oprindelig 20 planter, har vi beholdt de 10, og vi nænner ikke at skille os af med flere, da det er et pragtfuldt syn, at se den lille gruppe stå med flere blomster på een gang.

Håber dette kan give nogle små vink om dyrkning og pasning, så også andre kan få glæde af denne lille, men smukke plante med de fantastiske blomster.

*Otto Forum Sørensen,
Viemosebro 14,
2700 Brønshøj.*

Fra et af vore medlemmer i Sollefteå i det nordlige Sverige har vi modtaget følgende brev: Vill bara visa at jag slagit ett slag för kaktusar och NKS i min tidning »Västernorrlands Allehanda«. Roligt att »KAKTUS« börjet kommet ut igen förresten. Hälsn. och lycke till med föreningen.

Gudrun Manell.

I brevet var vedlagt et udklip af en stort opsat artikel med billeder fra det omtalte blad. Vi siger tak for brevet og for den reklame for vor hobby og NKS, som en sådan artikel giver.

Red.

Udstillingen i Odense

I dagenen den 19., 20. og 21. okt. 1973, deltog fynskredsen under NKS i en stor udstilling i Fyns Forum. Det var »Foreningen for Stuekulturer – Odense Fugle- og Akvarieforening« som arrangerede udstillingen, og som havde indbudt fynske kaktussamlere til at udstille.

Udstillingen blev besøgt af over 20.000 betalende gæster, så det må da siges, at der var mange, som fik set, at der er en plantegruppe, som hedder kaktus.

Der blev vist vor stand stor opmærksomhed fra publikums side, og den blev ligeledes omtalt meget rosende i den fynske dagspresse og ligeledes i en del jyske dagblade. Så vi er ret stolte.

Som en sidste ros blev vi på udstillingens sidste dag bedt om at udstille som gæst ved Assens fugleforenings jubilæumsudstilling i 1974, og det glæder vi os meget til, for vel er det et slæb at lave udstilling, men det er skönt at skue det færdige resultat og at høre publikums rosende udtryk, når man i al ubemærkethed er inde for at se til sine planter, og så giver det forhåbentlig også nogle nye medlemmer til NKS. Så det er noget, som vi kan anbefale andre lokalkredse at gå i krig med, det tror vi da også at Sjællandskredsen vil skrive under på.

Fynskredsen.

BØGER OG TIDSSKRIFTER

Willy Cullmann: Kakteen

(Verlag Eugen Ulmer, Stuttgart 1972, pris ca. DM 42,00).

Vor hobby bliver desværre ikke hver dag begunstiget med nye bøger. Det kan derfor være på sin plads at gøre opmærksom på ovennævnte værk. Det er ganske vist ikke nogen egentlig nyhed, idet bogen er en revision af 1963-udgaven, dengang med Balzer som medforfatter. (Findes i vort bibliotek). Bogen er på 272 sider med 32 billeder i farve og 330 i sort/hvid.

Bogens store styrke ligger først og fremmest i dens opbygning med klare og præcise oplysninger om alt, hvad vi har brug for i vor hobby. Emnet podning, der ofte fremstilles på en så kompliceret måde, at alt for mange viger

tilbage for selv at prøve, behandles jævnt og forståeligt med mange gode illustrerede anvisninger og variationer. (F. eks. spaltepodning, »ungarnsk podemetode«, den Schelterske podemetode, Aulbach's poderinge og frøplantepodning.)

Langt det største kapitel omhandler de enkelte kaktusarter (169 sider), hvor det virkelig tjener forfatteren til ære, at vi ikke overdynges med navne på alverdens kaktus, men kun med dem som vi med rimelighed kan få glæde af i vindueskarmen eller i et mindre drivhus. (Hvad mener De om en 10 m høj *Neoraimondia*!) Især gør han meget ud af at beskrive og anbefale diverse »søjlekaktus« såsom *Cleistocactus*, *Boxanthocereus*, *Trianthocereus* og især *Haageocereus*, der alle er yderst manerlige, og hvor mange allerede blomstrer selv i en vindueskarm ved en højde af ca. 25–80 cm.

Det er en bog som i høj grad fortjener anerkendelse og udbredelse blandt vore medlemmer både erfarne, og dem der endnu ikke helt er så.

Til slut et lille hjertesuk. Hvor er det ærgerligt, at udsigterne til at bogen oversættes er så små. Samlerens Store Kaktusbog (Haage) trænger af mange grunde til en hæderlig afløser. (Angående Samlerens Store Kaktusbog så husk, at når en blomst deri beskrives som usynlig (!), så er det ikke Haages øjne der er noget i vejen med, men oversætterens. Unscheinbar betyder nemlig ikke usynlig, men uanselig!)

Peter Brandt Pedersen

MEDLEMMERNES HJØRNE

fortsat:

Bøger ønskes i bytte med tidsskrifter

Som meget dansk- og norskkinteresseret medlem af Nordisk Kaktus Selskab, søger jeg i bytte med oversøiske kaktustidsskrifter (overvejende U.S.A. og Australien) følgende antikvariske bøger: Romaner og fortællinger af B. S. Ingemann, H. C. Andersen, J. C. Hauch, M. Goldschmidt, I. P. Jacobsen og andre historiske romaner på dansk og norsk.

Desuden søger jeg på de to nævnte sprog à 1 korrespondencevejleder, en indføring i sprogene for begyndere og leksikon (1 binds).

Fra det meget kendte tyske kaktustidsskrift STACHELPOST, som havde opnået et pænt niveau og i maj 74 udgav nr. 51 – men nu desværre har indstillet udgivelsen, kan jeg tilbyde fem komplette årgange, 4 til 8 (jan. 68 til nov. 72). Hæfterne er i god stand og som nye.

Medl. nr. 342.
Karl Zöpf,
Postfach 250,
D- 72 Tuttlingen,
Vesttyskland.

A. S. P. S.

Bag disse bogstaver skjuler sig en forening med hovedsæde i England og medlemmer over hele verden. Foreningens navn er »The African Succulent Plant Society«, og den beskæftiger sig med de mange interessante sukkulente arter, der forekommer i denne verdensdel. Foreningen har eksisteret i 8 år og har i denne periode fungeret særdeles effektivt. Foruden et blad, der udkommer 6 gange om året, udsender man regelmæssigt frølister, hvor sjældne arter udbydes til meget lave priser. Endvidere forhandler foreningen en lang række bøger, der alle omhandler sukkulenter i videste forstand, eller meget nærtstående emneområder. Priserne er altid lave, og oftest ligger de 10–20 % under normal salgspris, til tider endnu lavere. Foreningen har også en række mere lokalprægede aktiviteter, men det, der frem for noget andet har interesse for os her i de nordiske lande, er de før omtalte aktiviteter og her i særdeleshed bladet. Dette har et forbløffende højt fagligt niveau, og er dertil så alsidigt, som kun få andre medlemsblade (her har vi selv noget at lære).

Artiklernes indhold er varieret. Her forekommer artikler, der er baseret på litteraturstudier, såvel som på egne oplevelser og iagttagelser. I sidste tilfælde spiller især medlemskabets internationale sammensætning en rolle, idet mange, enten på rejser eller ved længere ophold, kender de områder, hvor planternes naturlige forekomst er. Det er dog ikke kun artiklerne, der udmærker bladet, men tillige de mange indlæg fra medlemmerne. Her diskuteres alt vedrørende sukkulenter. Har et medlem problemer med visse arter, skriver han ofte og spørger, om nogen kan hjælpe. Eller måske har der været særlig gode resultater med en kulturmetode. Sådanne indlæg fra medlemmernes side er af stor værdi for hele foreningsarbejdet, idet mange medlemmer kommer i kontakt med hinanden. Også når det gælder bytte af planter er disse indlæg velegnede, da det her er muligt at meddele, hvilke arter, man ønsker, og hvilke man har i overskud. (Lad os håbe, at vi kan få en lignende udveksling af erfaring og planter i NKS).

Som det kan ses af det forestående, er her tale om en forening, der virkelig er aktiv, og som er meget anbefalelsesværdig for alle, der interesserer sig for »de andre sukkulenter«. Alene bladet, hvor en årgang omfatter 250 sider godt stof, sammenholdt med kontingenten på 1,5 £, ca. 20 kr., er sikkerhed for at man her virkelig får noget for sine penge.

Adressen for indmeldelse er: The African Succulent Plant Society, 54 Fishponds Road, Hitchin, Hertfordshire SG5 1NS, England.

Frans Laursen

fortsat fra side 56

rødbrun. Blomsterne er ca 4 cm i diameter, blomsterbladene ockerfarvet, med bred, rød midterstribe. Jo bredere denne røde midterstribe er, des mere rød bliver hele blomstens udseende. Hjemsted: 40 km for Cachi/Salta, i 3000 m højde.

Parodia aureicentra Backbg. var. *albifusca* RITT.

Mere farvestrålende torne, randtorne: 30–40, hårtynede, hvide til gullige. Midtertorne 6–10, de tre nederste deraf særlige kraftige, 3–4 cm lange, brunrøde. De 3–4 midtertornerne spidser tydeligt krogbøjet. Blomsterne stærkt røde, 4–5 cm i diam. I bjergområdet sydøst for Cachi, ved 2400 meter.

Oversætter: H. Keil

Fred Brandt
D-479 Paderborn
Im Samtfelde 57

**HAR DE PRØVET
AT DYRKE ORCHIDEER?**

Er De interesseret?

Få et gratis prøvenr. af vort
medlemsblad »Orchideen«,
der kommer 10 gange årligt.

Kontingent kr. 65.

DANSK ORCHIDE KLUB

Kasserer Stig Nielsen
Helsingevej 39 B – 2830 Virum
Tlf. (01) 85 48 49 – Giro 97270

VORT AKTUELLE TILBUD!

Vort sortiment inden for de fleste kaktus-
slægter er nu blevet suppleret og kan leve-
res til de betingelser, De kender fra vore
plantelister 1–4.

Efter akklimatiseringen af stadig nye im-
portplanter fremkommer vort helhedstilbud
i 1974.

Særlige »lækkerbidskener« blandt de nye
importer:

Inden for slægterne Parodia, Gymnocaly-
cium, Acanthocalycium, Echinopsis, Wig-
ginsia og Lobivia.

SÜD-PFLANZEN-IMPORTE

Giese & Schulz oHG.
D-6200 Wiesbaden – Erbenheim
Rennbahnstrasse 8 – West-Germany

ALT I PLANTER

– frilands og indendørs

TOSTHOLM PLANTESKOLE

Gl. Landevej 54 – Albertslund
(01) 64 31 53

Nu også stort udvalg i

Kaktus

og andre sukkulenter

(kvantitet – kvalitet – service)

Forsendes over hele Europa

Sukkulenter til friland

Specialkatalog over
Sempervivum, Joviborba
og nærstående slægter
– samt over Iris

Gerne postordre

MAILANDS STAUDER

Simmelbrovej 36, 7200 Grindsted

KARLHEINZ UHLIG

Frø og kulturplanter – Import – Eksport

**D-7053 Rommelshausen
Lilienstr. 5 – Vesttyskland**

Tillæg til min planteliste 1974:

Astrophytum senile var. aureum	10 – 15
Echinocereus reichenbachii	6 – 12
Mamillaira aureilana	6 – 9
– magallanii	6 – 9
– pennispinosa	6 – 9
– picta	6 – 14
– sinistramata	6 – 10
– zahniana	9 – 15
– zephyranthoides	7 – 12
Thelocactus fossulatus	8 – 15
– rinconensis	12 – 20
Turbinicarpus klinkerianus	6 – 8
– polaskii	6 – 8

Uhlig-planter også ved henvendelse til
Müller, Slesvig, Melkstedtdiek 9

– næste gang De kommer til

KØBENHAVN

bør De i egen interesse besøge

Thorvald Petersen's Handelsgartneri

Jagtvej 74

her finder De det største udvalg i

KAKTUS og SUKKULENTER i alle størrelser

Kaktusgødningen SUKUROL føres

KAKTUS

Stort udvalg

– også store og importplanter

Nyt:

Vildplanter fra Brasilien

Bent Jørgensen

Månedalen – Sandbjerg

2970 Hørsholm

Plantelister udsendes ikke

Allerede før De når Hamborg, kan De finde vort kaktusgartneri »Klein Mexiko«. Vor LILLE virksomhed har altid et STORT sortiment af interessante planter til Dem!

De er velkommen til et besøg til enhver tid, undtagen mandag. Grupper helst forud-anmeldelse. – Ingen forsendelser.

OTTO POUL HELLWAG

KAKTUS GARTNERI

D. 2067 Reinfeld/Holsten

Steinfelder Heckkaten

(vejen Reinfeld – Bad Segeberg)

Ing. H. van Donkelaar Werkendam / Holland

Stort sortiment

i sukkulenter og kaktus!

Skriv efter min nye frøliste

i januar 1974

og efter min planteliste

(med dansk forord!)

i marts 1974.

Alle henvendelser kan ske på dansk.

SJÆLDNERE PODEDE KAKTUS

FRA

NÆSTEN ALLE

SLÆGTER

PETER HANSEN

8983 GJERLEV J.